

R E G É L Ő.

PESTEN vasárnap majus 18^{kán} 1834.

Megjelen társával együtt hetenként kétszer vasárnap és csütörtökön. Fél évi díjja helyben képekkel 5 ft. borítéktalanul; postán 6 ft. pengőben. Képek nélkül egy ezüst forinttal olcsóbb. Buda-pestiek évnegyedenként is válthatnak példányt. A' folyóírásnak egyes száma 24 kr; egyes kép 12 kr. p. p.

ELŐFIZETŐ SZÉPNEM.

Kajdatsy Erzsébet, Perczelné assz.
Kállay Erzsébet, Józsika báróné.
Keller Katalin, Sztrokay Antalné.
Markovics Julianna, Kubinyi Miklósné.

TÖRTÉNET ÉS ELBESZÉLLÉS.

A' Párviadal. *(Folytatás.)*

Az estve szép volt, 's a' vacsora kün hold 's gyertya-világnál egy lombozat alá rendelteték. Mórítz minden tudományát összeszedé, 's mit az illedelem (Anstand), tisztelkedés és etiquette egy világfitól kívánhatott, mindent kimerített, csak hogy az első benyomást biztosithassa, mellyről azonban nem kételkedék. Szava tisztelettel teljes, magatartása kellemezettető és vonzó levén, annál inkább nyert Mórítz a' szép Lolli szemeiben, minthogy a' mit vele más-kor mások iránt a' tisztelkedés hideg szava mondatott, azt most a' szívnek belső sugalma adá nyelvére. Minden szó, minden fordulat — melly mindannyi kellemes tulajdont fejte-ki Hollósyból — kiirthatlan benyomással hatott a' leányka szívére, elannyira, hogy midőn a' kis társaság szét oszol-ván Lolli egyedül vala hálószobájában, kis kezét mellére tevéen megvállá, hogy Mórítz csak ugyan kedves fiú.

Lollinak édes anyja már leánykori barátnejja volt Rózsa-völgyinének, 's később még mint asszony is legbelsőbb ba-rátság indulatival viselteték a' báróné iránt. De alig izlelé a' jeles és nemes asszony egy szerető férj karjai közt Hy-men boldogító örömeit, midőn az irigy Párka-testvérek életének gyengéden szőtt rózsafonalát ketté vágák, 's a' vigasztalhatlan Zeredyt özvegyen, a' kis Lollit pedig éle-tének már nyolczadik évében árván hagyá:

Zeredy, bár mint szerette is kedves hölgyének szerelmi zálogát, elfoglalva a' hivatal súlyos terheitől, magát leányának nevelésére nem szentelheté; de azon kívül is a' gyenge virágot szelid asszony kezekre bízni czélirányosb'nak látá, 's Lollit a' residentia egyik legjelesb' nevelő intézetébe adá.

Itt nevelteték szép Lolli a' tudás és az asszonyi hivattatás minden nemeiben; 's valamint lelke mivelődék, úgy fejlődék lassan az elzárt bimbó legszebb virággá; de ön kecséit nem tudva, lelke semmi hiúságot nem ismert, 's a' nyolcz esztendő k' lefolyta után atyjának tiszta, mivelte lelket 's gyengéd szívet hozott haza.

Az idő, mellyben Lollit édes anyja barátnéjánál láttuk, hazajötte'nek éppen hatodik hónapjában volt. Még igen kevés férjfiúval társalkodván a' szerelmet csak könyvekből ismeré; de édes ideit, részegítő boldog óráit még keble nem érzette. És most Lolli — Lolli valóban érte keblében olly valamit dobogni, mit maga se hitt. A' kis szivecske csak egyre dobogott.... „Hallgass, hallgass!“ monda sokszor Lolli 's kezét is reá tévé, csak hogy lecsendesedjék; de a' kis nyugtalan egyre makacs maradt, 's pajzánul tombolt a' márvány kebel alatt. — Lolli egész éjjel nyugtalan volt 's Mórítz felől álmodozott.

Móritznak hasonló sorsa volt. Ő felettébb megbájlaltott Lollinak anyagi egyszerűsége 's még is olly művelt belseje által. Azt, hogy külseje milly benyomást tön szívébe, már mondók. De viselete még is hidegnek tetszett neki, 's e' volt, a' mi őt aludni nem hagyá. —

Lolli reggel haragos volt, a' szelid Lolli reggel szörnyen haragudott, 's gondoljátok kire?.... Illetlen ugyan publicumnak kimondani, mi négy fal közt, 's kivált mi egy szép hölgy öltöző asztalkája körül történik..... de neked szép olvasóném! még is szabad lesz megsugnom, hogy — köztünk maradjon a' szó — hogy Lolli ma reggel toilette-jára haragudott.... Nem tudott öltözködésével elkészülni, és szobaleánya meg nem fejtheté ez uttal szelid asszonyának soha se tapasztalt haragját. 'S valóban várakozni kellett reá, hogy a' reggelire megjelenjen.

De csak alig ülének-le, midőn az utsza ajtaja megnyílik 's a' falu egyik közbirtokosa az ifjú gróf, Móritznak hajdan iskolatársa Boronkay könnyű vadász köntösbe öl-

tözötten, kezében suhogó lovagló vesszővel berobog. Egész magatartásából 's repülő lépéseiből látszott, hogy sietős dolga van; azért idvezlete is igen rövid volt.

„Remélhetek engedelmet nagyságtoktól? — szóla most a' dámákhoz fordult gróf — ha Mórítzot kedves körükből elviszem?“

Mórítz nagy szemeket csinált.

Lolli kisasszony a' kanálka után nyúlt, 's kávéját kavará.

„Csak veszedelmes helyre ne!“ monda Rózsavölgyi báróné mosolygva.

„Isten mentsen-meg! — nevette Boronkay — csak őzikék-re megyünk a' zek ő-i ligetbe. — No's barátom te hallgatsz?“

Mórítz bár mint szerette volna a' gróf ajánlását el nem fogadni, még sem állhatott ellent barátjának, ki a' néninél nagy becsben volt.

„Én Lolli kisasszonytól kérem elbocsáttatásomra a' passualist!“ monda Lollihoz fordulván Mórítz, 's kérdőleg nyugtatá a' szép leánykán vágyó szemeit.

„A' vadászat férjfiúhoz illő foglalatosság!“ lön Lolli kisasszony válasza.

'S a' meghívás elfogadtatott. —

Most Rózsavölgyiné vön ismét szót: „Uraim — monda szokott csintalansággal — a' hely nekem még is kissé veszedelmesnek tetszik; vigyázzanak magokra! mert a' zekői ligetben egy szép Dianna lakik — nehogy valamellyikök azután Akteonja legyen.“

„Akteonnak lenni — viszonzá a' gróf — még nem olly veszedelmes; kivált ha Dianna olly kellemes, mint Rózsavölgyi báróné.“

„A' mi engem illet, arról most hallgassunk — mond a' báróné — de annyi bizonyos, hogy az illy Amazonok nálunk szegény fegyverteleneknél sokkal győzőbbek.“

„Szabad tagadnom édes néni? — monda Mórítz — Lolli kisasszony nem Amazon, 's még is — —“

„Ugyan menjen már Hollósy ur dolgára — inté pirulva Lolli a' fecsegőt — az őzeket majd elszalasztják.“

Valóban a' gróf udvarában már minden talpon volt. A' cseleedség lovakat nyergelt, a' vadászok kürtöket próbáltak, az ebek csaholtak, 's a' gróf alig lépett-be Mórítztal, már az egész társaság utnak indult.

A' nap nagyobb része már elmúlt; délután felosztattak a' vadászok, 's ki ki a' részére kijelelt csapásra állította. Haladtak 's velek Mórítz is. De egyik bikk száraz tetejében olly epedve nyögellé búját egy árva gerlicze, hogy Mórítzot egészen elandalítá, és szerelmes ábrándozásiba merülve észre se vevé, mennyire hagyatott-el társaitól. — Utánok menni messze volt, de az erdőt sem ismervén nem is tanácsos; 's azért a' nem használt percussiót vállára vetvén vissza fordult.

Jó formán estve volt, mire haza érkezett; hogy pedig észre ne vétessék, a' főkaput elkerülni szándékozván a' kis kert-ajtón akart szobájába surranni. Már a' kertben volt, midőn Lolli ablakából, melly éppen a' kertbe szolgált, egy soha nem hallott énekszó hatott füleibe. Mórítzot soha énekszó még annyira meg nem hatá, mint e' kellemteljes hang, melly a' harmoniák symphlegmájától, a' fortepianótól kísérve fület szívet egyiránt bilincsezett-le. Kérte a' szellőt, hogy lágy suhogását tartaná vissza, önleheletét pedig elnyomá, hogy az édes énekszóból egy hangot se eresztene-el. Ott állt mozdulatlanul, mint hajdan Pygmalion állt a' szent szobor előtt. Ez életet kért a' lelketlen márványba; Mórítz életet ölt volna körülöttte, csak hogy egyedül a' szent hangot hallja.

Az ének, melly a' legszebb ajakról folyó méz gyanánt ömledezék, ez volt:

Hűs csillagi fénynél
Olly árva-sovár,
Kis berke erénél
A' lány maga jár.

És szökve vigadva
Ugy suttog az ér,
Es dalra fakadva
A' fölmile vér.

„O! fölmile hallgass,
O! ér ne vigadj!
Örömrre ne nógass,
Bánatra fakadj!”

'S búsan csak odább lejt
A' szöghaju lány;
'S az érke könyűt ejt,
Sir a' csalogány.

Ott egy fiu lejt
A' bokrokon át;
A' lányka fölérez —
Ki bántja nyugát?

De hallja az ifjút
„O! dalj csalogány!
O! ér ne ömölj bút,
Vigadj deli lány.”

„Dezső!” örömittap
A' lányka sikolt,
És karja között van,
És búja kiholt.

És ujra szerelmet
A' fölmile vér,
És víg öröm-idvet
Susogdoz az ér.

„Ennyi egyszerűség mellett az egészbe annyi bájt önteni — ez isteni!“ kiálta Mórítz az elhangzott ének után, 's Lolli az ablakhoz jöve.

„A' hizelgés tarka szavával szoknak azok beszélni, kiknek érzésök mást bizonyít!“ monda visszatartólag Lolli.

„Ugy van, kétszer úgy van; de itt a' nyelv valót monda, olly valót, melly előtt még a' hizelgés is elpirul“ visszanoz amaz magát 's beszédét támogatva.

„Compliment; nem egyéb!“ szakasztá félbe Lolli, 's hívá Mórítzot hogy menne-fel.

Lolli ismét a' fortepianohoz ült, 's játszani kezde. Elmerülve függött Mórítz a' mesteri játszáson, mellyen érzékenység, kellem és könnyűség együve olvadt; de ha e' mellett az alabastrom gyöngy-sort látá, melly ajka rózsáji közül elő ragyogván tündöklő havával szemet vakított; ha a' merengő nagy szembe tekinté, miképpen az érzékenységet az olvadozó Adagio melodiáján festvén egy-egy meleg könyűt ejte setét pilláji alól, melly végig csokolá a' lilium arcz fakadó rózsájit: o! akkor érzé, hogy tőle meg nem válhat, hogy ő ura szívének.

Mórítz neki némelly édességeket mondott, mellyeket ő a' legfinomabb tactussal viszonzott, de szemeiben olly valamelly jelentő jelek lobogának, olly lágyság, olly tűz, hogy tőlek meg nem menekedhetett. *(Folytatás következik.)*

É L E T - T Ö R T É N E T.

Tóth Mihály. *(Végzet.)*

Midőn Tóth Mihálynak öröme az engedetlen hajdúk által olly alacsonyan jutalmaztatott. Hederbég félve a' porta haragjától minden módokat elkövetett, hogy előbbi hírét, és hivségére bizott Szeged városát vissza szerezhesse. Elegendő ereje nem lévén e' munka kivitelére egy Damián nevű rácz embert megfogadott, hogy Alihoz a' budai basához tőle levelet vigyen, mellyben annak segedelmét kikerje. Illy végből kérte-meg a' szomszéd helyeken levő főbb tiszteket is. — Damián elérvén küldetése helyére, midőn kedvező választ nyert, két levelet kapott, mellyekben tudósittatik Hederbég, hogy Ali segedelmére számoljon. Egyik levelet a' magával vitt galambnak lábára köté, és azt elbocsátá, a' másikat pedig ön maga vitte küldőjéhez. Mind a' két levél kezéhez jutott Hederbégnek, 's ekképp öröm, és remény

között várta Alinak segéd taborát, mellyet útjában a' némelly erősségekből össze vont seregekkel annyira nevelt, hogy abból egy erős, és derék tábor folyt össze. — Jól korán jutott Ali jövetelének híre Szegedre: ez okból tehát a' vezérek, tiszték mindenképp iparkodtak a' hajdúkat, és némelly másokat a' veszély közeledésével fenyegetni, 's az engedelmesség útjára bírni; de minden törekedésük sikeretlen lett, mert ők a' borívó helyeket, 's pinczéket elhagyni nem akarták. —

Közel állott már Szegedhez Ali, midőn Bakits Péter és Aldana Bernát szavára a' lovasok fegyverbe állva elejébe indultak. — De már kiindulások is szerencsétlenséggel kezdődött; mert Bakitsal lova éppen a' város kapuja alatt lerogyott, 's Bakitsot a' földre vetette. — Rosz jövődőt jósoltak ebből mindnyájan, 's elő-érzésök nem csalta-meg őket; mert a' lovasok alig vonultak-ki a' városból, midőn Hederbég vérszemet kapván erősen kezdett ágyúztatni a' városra. Ez már nem látszott a' részeg hajdúk előtt is tréfának, 's bár ittason fegyvert ragadva mentek utána a' kitolongó lovasságnak. — Ali készen várta már a' szegedi mezőn ellenségeit, kétszer csapott össze azokkal; — véres, és igen rettentő lett a' viadal. — Tóth Mihály, és a' többi vezér-társak nem csak szavakkal biztatták a' harczolókat, de személyes viaskodásukkal is példát adtak. A' nagy áldozatoknak, lelkes törekedéseknek, és vitéz elszántságnak se lehetett kellő jutalma; a' keresztény sereg visza verettetek, sőt zavarodásba is jött. — Ali elérte fáradtságának jutalmát, ellenét nem csak megverte, hanem csakhem egészen semmivé is tette. — Különös dühösséggel üldöztette a' hajdúkat, 's kik elevenen jutottak kezébe, megölettek. — Tóth Mihály látván a' veszélyt, és hogy életének feláldozása se nyerhetne kellő jutalmat, futásban kereste szabadulását. Illy célból futva a' Tiszának, nádkévéken uszott azon által huszad magával. Így menekedtek meg a' többi hősek is; de Szeged elesett ismét. Ali kegyetlenséggel végezte diadalmát 's ezt a' városi népeken mutatá meg. Bár tetemes volt vesztesége, még is hogy a' nagy urnak haragját barátjától eltávoztathassa, öt ezer orrokat küldött Konstantinápolyba győzedelmének jeléül.

Szívében hordván boszúját Tóth Mihály ismét Debreczenbe vergődött; fájt szive Szegednek ismételi elestén, és csak

alkalmatosságot kívánt, hogy újra kiszálhasson hazája szabadságaért a' dicsőség térére. — Kevés ideig volt ő nyugatlomban — Lossonczy István sorsa őt is kihivta — Földvári Istvánnal egyesülve ohajtott menni annak segedelmére; de midőn a' Maros vizéhez jutott, feléledt benne a' török nemzet ellen viseltetett haragja, és néhány száz önkényt vállalkozottakkal a' környékben volt Törökökre tette kicsapásait; de nem látván a' csalókat, melly ellene készült, népének nagyobb része elveszett, 's maga is megsebesítve tért vissza a' Marosnál maradtakhoz, és ekképpen sem ön indulatját ki nem elégithette, sem a' derék Lossonczyinak segedelmére nem lehetett: mert valamint övéi, úgy a' többiek is elvesztették kedvöket.

Tóth Mihálynak elszántsága, bátor lelke, és hazafisága a' sorstól szebb jutalmat érdemlett volna. — Megmutatta, millyennek kell lenni a' hazafinak a' hon veszedelmében. Szerencsétlenségére vált mindig az, hogy a' zászlója alatt voltak csak a' prédát, és ön gazdagodásukat keresték. — Példát hagyott, hogy az engedetlenség, ön szeretet, féktelenség, és öszve nem tartás a' legszebb és legdicsőbb pillantatókat is elhomályosítják. — Nagy törekedésének emléke fen van még is a' hazai évkönyvekben; Szeged büszkélkedve említi Tóth Mihályt, 's fogja is említeni öröké sok derék bírójának körében. — Miskolczy Istv.

J E L E S M O N D Á S.

Veszteség felejtése.

Tanuld-meg azt felejteni,	'S fogod érezni szivedben,
A' mit el lehet veszteni,	Hogy az ember ez életben
'S az elmuló szerencsével	Csak azzal élhet igazán,
Válj meg mindentől békével!	A' mit ha elveszt is, nem bán.

Szabó László.

Nemes érzések tartóssága. A' valódi bajnoki erény és a' nemzeti dics' szeretete nagy és nemes érzésű férfiakban vérok ontásával nem szokott kihűlni, sőt nagyobb tettekre buzdítatik. G. Kemény József.

Halál. Mulandóság. A' sokaság czélját neveti a' halál, 's a' halált a' józan eszmélő. Multakon épül minden uj, 's az ujnak virágít mulandóság szedi.

Kisfaludy Kár. közli S. Karolina.

Aphorismák francziából. A' milly sokan 's könnyen tudnak tanácsolni másoknak: éppen olly kevesen 's bajosan magoknak.

Nem a' hely az, melly örömet vagy elégedetlenséget okoz: hanem szívünk ama forrás, mellyből kedves pillanatink vagy keserű óráink folynak.

Tapasztalás tesz minket szerencsés hajósokká a' szerencse hullámai közt.

K. D. M.

K Ü L Ö N F É L E.

Táncz-engagement. A' tánczolás bajos egy körülmény-nyel van egybeszöve, melly felettébb kellemetlen, és már soknak egészen el is vette kedvét a' további tánczolásra. E' körülmény pedig igen gyakran, sőt majd minden táncznál elő adja magát. Ha t. i. valamely dámát tánczra hívunk, igen gyakran ezzel utasítatunk-el: „már engagirozva vagyok.“ — Mi tevő legyen most az ember? — Egy másikat megkérni? — Igen jól van, de nem volna-e ez udvariság és galanteria ellen? nem annyit tenne-e ez az elsőre nézve: „mindegy nekem, akár kegyeddel akár mással tánczolok“ a' másokra nézve pedig: „csak azért tánczolok kegyeddel, mert nem kaptam mást, 's az, kivel akartam, engagirozva volt.“ — Hogy lehessen tehát ezen bajon segíteni? — Éppen ne tánczoljunk tehát, mert első választottunk már engagirozva van? — Ezen esetben ismét unalom és kedvetlenség következik. — E' kedvetlenséget néhány külföldi városok így távozttatják-el. Minden férjfinak, ki a' tánczterembe lép, mesterséges virágokkal megrakott kosárka nyújtatik, mellyből magának egy szál virágot választ; ha már valamely dámát tánczra meg akar hívni, oda nyújtja neki virágját, mellyet amaz keblére tűz, 's mindaddig ott hagyja, míg a' táncz tart; a' táncz végzetével a' férjfi ismét magához veszi virágát, 's azt ismét annak, kivel tánczolni akar, odább adhatja. — E' szerint soha se jöhet a' tánczos azon esetben, hogy eligérkezett dámát kérjen-meg, minthogy minden dáma, kinek melljén virág nincs, bizonyosan tánczosra várákodik.

Lelki jelenlét. Egy Angoly nem régiben Durhamból Sunderlandba csak maga kocsikázott, 's az alkonyal valamely, a' mint látszék, nem közönséges asszonyra bukkant, ki őt kéré, venné-fel hintájába. Az asszonynak kérése szívesen teljesítették. Miután darab ideig egymás mellett ülve haladnának, az Angoly véletlenül élesebben nézte-meg társnéjét, 's a' szürkülő alkony 's amannak szorgosan elrendelt fátyola mellett is, arcán nagy vastag pofaszakált veszen észre. A' nélkül, hogy meglepettetését elárulná, szaporán, mintha véletlenül történnék, egyik kesztyűjét a' földre ejti, 's kéri a' dámát, venné-fel azt, minthogy maga a' kantárszárt lova szilajsága végett kezéből ki nem bocsáthatná. Alig volt kívül az idegen a' kocsiból, midőn az Angoly már nyakra főre elhajtott. Lelki jelenléte tehát neki alkalmasint életét mentette-meg; mert haza jöven a' vélt damának kötő zacskójában két dupla 's megtöltött mórdályt talált.

1) Hasonszórejtvény.

Nem egy szilaj ménből áll ez,
Tágas mező tanyája;
Vagy honunkban olly erejű
Nektarnak a' hazája,
Mellytől tágul kebelem,
Mellyben kedvem fellelem.

2) Betűrejtvény.

Cz-vel sülvé megennél,
D-vel kisebb a' hegynél,
G-vel kapcsolod rubád,
L-el hűs árnyékot ad.

Kovács Lajos.

Előbbi rejtvény: 1) Nősző. 2) Kádár.

Figyelmeztetés. Közelgetvén a' medardusi pesti vásár, bátorkodunk figyelmeztetni e' folyóiratnak távolabb lakó t. olvasóját, hogy, kiknek tetszik, a' jövő félesztendőre járandó folyóiratért vásári alkalmak által megküldhetik rendeléseiket a' kiadó hivatalba (halpiarcz és dunapart közt a' Gellért hegye irányában 86. számú ház 2:dik emeletében).

Szerkezi Róthkrepf Gábor, halpiarcz 86. szám.

Nyomt. Trattner-Károlyi, uri utsza 612.